

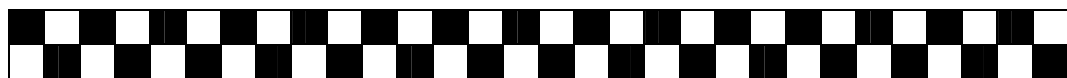
Στράτος Γρίβας

Σκακιστική Βίβλος

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ & ΤΑΚΤΙΚΗ

Τόμος Α΄

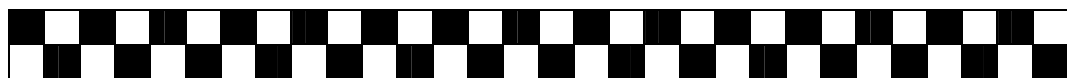

Περιεχόμενα

Επεξήγηση Συμβόλων	7
Βιβλιογραφικές Αναφορές	9
Εισαγωγή	11
Από τη Σκοπιά του Αναγνώστη	13
Θεωρία Μέσου & Φινάλε	17
Γνωρίζοντας τον Εαυτό μας	19
Ο Προπονητής	23
Κατάταξη Προπονητών	23
Ο "Ιδανικός" Προπονητής	23
Συμπληρωματικές Προϋποθέσεις	25
Βιβλία & Περιοδικά	29
Προετοιμασία Ανοιγμάτων	31
Γιατί Χάνουμε;	35
Επίθεση στο Βασιλιά (Α. Βασιλιάς Χωρίς Ροκέ)	37
Επίθεση στο Βασιλιά (Β. Ίδια Ροκέ)	55
Επίθεση στο Βασιλιά (Γ. Αντίθετα Ροκέ)	71
Θυσία Διαφοράς	83
Στρατηγική Θυσία	101
Ισχυρό Τετράγωνο	111
Ανοιχτή Στήλη	125
Ημιανοιχτή Στήλη	141
Προφυλακή	153
Ελεύθερο Πιόνι	163

Απομονωμένο Πιόνι	181
Απομονωμένο Πιόνι (Α. Αρνητικά Σημεία – Εκμετάλλευση)	183
Απομονωμένο Πιόνι (Β. Θετικά Σημεία – Εκμετάλλευση)	193
Απομονωμένο Πιόνι (Γ. Άμυνα)	205
Διπλωμένα Πιόνια	211
Καθυστερημένο Πιόνι	229
Κρεμασμένα Πιόνια	245
Πλειονότητα Πιονιών	259
Μειονότητα Πιονιών	273
Κεντρικό Χτύπημα	287
Οι Δύο Αξιωματικοί	297
Αξιωματικός Εναντίον Ίππου	311
Ίππος Εναντίον Αξιωματικού	327
Κλασική Θυσία Αξιωματικού	343
Θυσία των Δύο Αξιωματικών	357
Κερδισμένες Θέσεις	369
Χαμένες Θέσεις	381
Ανόμοιοι Αξιωματικοί	393
Μικρά Πλεονεκτήματα	407
Σταθεροποίηση	415
Βιογραφικό Σημείωμα του Συγγραφέα	425
Βιογραφικό Σημείωμα του Νικόλα Σφήκα	431
Ευρετήριο Αναλυμένων Παρτίδων	433
Κατάσταση Αντιπάλων του Συγγραφέα	433
Κατάσταση Άλλων Αντιπάλων	437
Ευρετήριο Ανοιγμάτων	439
Ο Συγγραφέας σε Χιουμοριστική Απόδοση	441
Φωτογραφία του Συγγραφέα	442
Αγαπημένα Σκακιστικά Ρητά	443

Επίθεση στο Βασιλιά

Α. Βασιλιάς Χωρίς Ροκέ

Παρά τη μεγάλη εξέλιξη των αμυντικών λειτουργιών, συχνά παρουσιάζεται το φαινόμενο του «απροστάτετου βασιλιά». Με τον όρο αυτό αναφερόμαστε στο βασιλιά που έχει βρεθεί κάτω από συντονισμένα εχθρικά πυρά, τα οποία είναι ανήμπορος να αντικρούσει.

Με την πραγματοποίηση του ροκέ, πετυχαίνουμε δύο βασικές επιδιώξεις:

1. Ο βασιλιάς μεταφέρεται σε ασφαλή θέση, όπου δεν κινδυνεύει άμεσα, περιμένοντας ένα ενδεχόμενο φινάλε, στο οποίο θα διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο.
2. Δίνεται η δυνατότητα άμεσης συνεργασίας όλων των υπόλοιπων κομματιών και ειδικά των πύργων, διότι δεν υπάρχει πια ανάμεσά τους το «εμπόδιο» του βασιλιά.

Στις αρχές του 20ού αιώνα οι άγριες επιθέσεις αυτού του τύπου ήταν συχνό φαινόμενο και η επιτυχής τους έκβαση συνήθως οφειλόταν στην πλήρη άγνοια των αμυντικών δυνατοτήτων. Σήμερα, ο κάθε σκακιστής γνωρίζει και εκμεταλλεύεται αμυντικές δυνατότητες και κανόνες, δυσχεραίνοντας επιθετικές πρωτοβουλίες του αντιπάλου που στερούνται βασικών προϋ-

ποθέσεων. Ποιες είναι όμως αυτές οι «βασικές προϋποθέσεις»;

1. Υπεροχή, υλική ή στρατηγική, στο σημείο όπου θα εκδηλωθεί η επίθεση. Αναφέροντας υλική υπεροχή εννοούμε την καλύτερη τοποθέτηση και εύκολη πρόσβαση των επιθετικών μονάδων και όχι οπωσδήποτε την υλική υπεροχή που έχει προέλθει από κέρδος αντίπαλων κομματιών. Ο κανόνας αυτός είναι μη στατικής φύσεως, διότι εύκολα μπορεί να ανατραπεί, με τη μεταφορά αμυντικών δυνάμεων για την προστασία του αντίπαλου βασιλιά.
2. Απουσία αμυντικών κομματιών ή γενικά αμυντικής διάταξης, του υποψήφιου να δεχτεί επίθεση, αντίπαλου βασιλιά.
3. Έλεγχος του κέντρου ή τουλάχιστον σταθερότητα (ίσες δυνατότητες). Απουσία αυτού του κανόνα σημαίνει σχεδόν σίγουρη αποτυχία της επίθεσης.

Η επίθεση εναντίον του βασιλιά που δεν πραγματοποίησε ροκέ, μπορεί να εκδηλωθεί με αρκετούς τρόπους. *Οι κατά κανόνα βασικοί τρόποι επίθεσης είναι:*

1. Επίθεση μέσω της στήλης που έχει καταφύγει προσωρινά ο αντίπαλος βασιλιάς. Συνήθως είναι η e στήλη.
2. Επίθεση μέσω γειτονικών τετραγώνων που ελέγχονται μόνο από τον αντίπαλο βασιλιά. Το πιο συνηθισμένο παράδειγμα είναι το τετράγωνο f7 (f2).
3. Παρεμπόδιση του ροκέ, είτε μόνιμη είτε παροδική, ώστε η επίθεση να λάβει σχεδόν μόνιμο χαρακτήρα.

Φυσικά, η παρουσία των κανόνων που αναφέρθηκαν δεν είναι αρκετή από μόνη της για να φέρει το επιθυμητό αποτέλεσμα. Η πλευρά που θα επιτεθεί στον αντίπαλο βασιλιά που δεν μπόρεσε να πραγματοποιήσει το ροκέ του έχει και άλλες «υποχρεώσεις».

1. Άνοιγμα γραμμών.
2. Μεταφορά και άλλων δυνάμεων για ενίσχυση της επίθεσης.
3. Περαιτέρω εξασθένιση της αμυντικής δομής του αντιπάλου.
4. Αποφυγή (γενικά) αλλαγής χρήσιμων κομματιών.
5. Αλλαγή (γενικά) χρήσιμων αμυντικών κομματιών του αντιπάλου.
6. Προσέλωση στην επίθεση. Ο αντίπαλος βασιλιάς είναι ο στόχος και όχι κάποιο τυχαίο, άχρηστο, μικρό υλικό κέρδος.

Ο αμυνόμενος είναι υποχρεωμένος να ακολουθήσει κι αυτός κάποιους κανόνες, με στόχο την επιβίωσή του.

1. Ενίσχυση της αμυντικής διάταξης.
2. Μεταφορά βασιλιά σε ασφαλές σημείο.
3. Παθητική και ενεργητική άμυνα.
4. Αντεπίθεση.
5. Ψυχραιμία και αντικειμενική αντιμετώπιση των αντιπάλων απειλών.

Η επίθεση δημιουργεί υποχρεώσεις. Οι υποχρεώσεις αυτές μπορεί να είναι υλικές (θυσίες) ή

στρατηγικές (εξασθένιση τετραγώνων, δημιουργία μόνιμων αδυναμιών κ.ά.). Συνεπώς, η παράταξη που θα επιτεθεί πρέπει να αναλάβει όσο το δυνατόν λιγότερες υποχρεώσεις, ώστε μία πιθανή αποτυχία της επίθεσης να μην αποβεί καταδικαστική. Κι αυτό βέβαια όταν η κατάληξη της επίθεσης είναι ακόμα ασαφής. Από τη στιγμή όμως που γίνεται φανερό ότι η επίθεση θα πετύχει, οι δισταγμοί δε χρειάζονται πια.

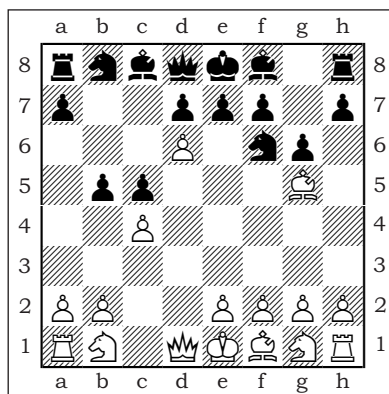
Γενικά, κάθε επίθεση προκαλεί μικρή ή μεγάλη διατάραξη της ισορροπίας. Η αποκατάστασή της δεν είναι ιδιαίτερα συχνό φαινόμενο, διότι ο επιτιθέμενος συνήθως γκρεμίζει τις γέφυρες πίσω του...

♔ Grivas, Efstratios

♚ Kjeldsen, Jens

A57 Cannes 1995

1.d4 ♖f6 2.c4 c5 3.d5 b5 4.♙g5 g6 5.d6! (Δ)

5...bxc4!

Άλλες κινήσεις αποδείχθηκαν χειρότερες: 5...exd6? 6.♙c3! ♙e7 7.♙xb5 0-0 8.♙f3 ♙b7 9.♙xd6 ♙xf3 10.gxf3 ♙b6 11.♙d2! ± Grivas, E. – Lputian, S. Athens 1983 ή 5...♙b7 6.♙xf6 exf6 7.♙c3 a6 8.♙d2 ♙c6 9.cxb5 axb5 10.♙xb5 ± Miles, A. – Bellon, J. Surakarta/Denpansar 1983.

6.♙c3

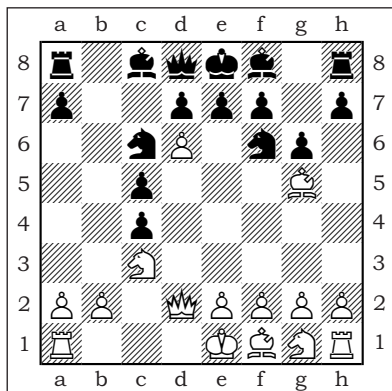
Υποπτη θα ήταν η θέση των λευκών μετά το αισιόδοξο 6.♙xf6?! exf6 7.♙d5? ♙b6!!.

6...♖c6

Η καλύτερη επιλογή των μαύρων. Άλλες εναλλακτικές κινήσεις δεν ικανοποιούν: 6...exd6?! (6...♖b7? 7.♗d2! ♖e4 8.♖xe4 ♖xe4 9.f3 ♖b7 10.e4 ±) 7.♖e4 ♖e7 (7...♗a5+? 8.♗d2 ♗d8 9.♖xf6+ ♗xf6 10.♖c3) 8.♖xd6+ ♖f8 (8...♖d6? 9.♗xd6 ♖e4 10.♗e5+) 9.♖xf6 ♖xf6 10.♗d5 ♖g7! (10...♗a5+? 11.♖d1 ♖e7 12.♗xf7+! ♖xd6 13.♗xf6+) 11.0-0-0! (τα μαύρα στέκονται καλύτερα έπειτα από το 11.♗xa8? ♗a5+ 12.♖d1 ♗a4 ή το 11.♗xf7+? ♖h6 12.♖f3 ♖f8! [12...♖xb2? 13.g4!! ♗a5+ 14.♖d2 c3 15.g5+!] 13.0-0-0 ♖xb2+ 14.♖c2 ♗f6!) 11...♖e7 (11...♖c6? 12.♗xf7+ ♖h6 13.♖f3) 12.e3!? (το 12.♗xa8? ♖c6 13.♖xc8 ♗e5!, αφήνει τα μαύρα με την υπεροχή, αλλά το 12.♖xc8! ♖xc8 13.♗xa8 ♖xb2+ 14.♖xb2 ♗f6+ 15.♖b1 [15.♖c2? ♖c6!! 16.♗xc8 ♖b4+] 15...♖c6 16.♗xc8 ♗f5+ 17.e4 ♗xe4+ 18.♖d3 cxd3 19.♗b7 κερδίζει επίσης) 12...c3!? (άλλες κινήσεις δίνουν επίσης την υπεροχή στα λευκά: 12...♖c6 13.♖xc4! ή 12...♖a6 13.♖xc4 ♖xc4 14.♖xc4) 13.♗xa8 (όχι βέβαια 13.♖xc8? ♖xc8 14.♗xa8 c4!! 15.♗b7 ♖c6!) 13...♖c6 14.♖f3 c2 15.♖xc2 ♖a6 (15...♗d8? 16.♖f5+!? gxf5 17.♗xc6) 16.♗xc6!! και η υπεροχή των λευκών είναι σημαντική.

7.♗d2 (Δ)

Μία άλλη ενδιαφέρουσα συνέχεια είναι το 7.e4!? h6 8.♖e3! exd6 9.♖xc4, με μικρή υπεροχή των λευκών.

7...♖g7

Όχι φυσικά 7...exd6? 8.♗e3+!.

8.e4

Δε βοηθάει τα λευκά το 8.dxe7?! ♗xe7! 9.♖d5?! ♗e5!, με καλύτερα τα μαύρα.

8...h6!

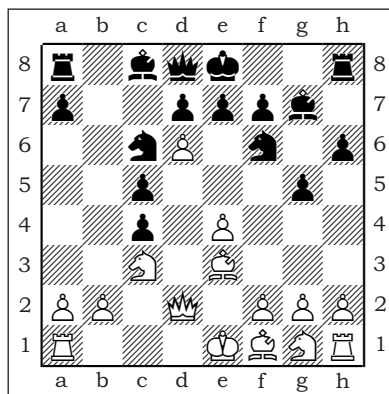
Αν τα μαύρα επιχειρούσαν να συνεχίσουν με 8...0-0?! 9.♖f3 exd6 (9...♖d4 10.e5!) 10.♖xc4 ♖e8 11.0-0, θα άφηναν τα λευκά με την πρωτοβουλία. Πρέπει να σημειωθεί ότι τα μαύρα δεν μπορούν να μειώσουν την πίεση με 11...h6? λόγω του 12.♖xh6 ♖xe4 13.♖xe4 ♖xe4 14.♖xf7+!.

9.♖f4!? g5!

Τα μαύρα συνεχίζουν την προσπάθειά τους για την απόκτηση της υπεροχής. Μία εναλλακτική δυνατότητα ήταν το 9...e5!? 10.♖e3 ♖d4 11.♖xc4 ♖b7 12.f3 0-0 (έπειτα από 12...h5?! 13.♖g5!, τα λευκά κυριαρχούν στο τετράγωνο d5) 13.♖xh6! ♖c2+ 14.♗xc2 ♖xh6 15.♗d3, με ασαφή θέση.

10.♖e3 (Δ)

Για ακόμα μία φορά η συνέχεια 10.dxe7? ♗xe7 11.♖d6 ♖xe4!, δεν ήταν ικανοποιητική για τα λευκά.

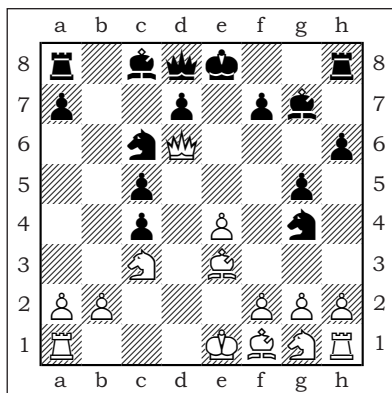
10...exd6?!

Μέχρι το σημείο αυτό τα μαύρα είχαν αποφύγει όλες τις κακοτοπιές που έκρυβε η θέση. Είναι γεγονός ότι και το 10...♖g4?! 11.♖xc5 ♗a5 12.♖a3, έδινε κάποια υπεροχή στα λευκά, αλλά το 10...♗a5! 11.♖xc4 ♖g4 12.dxe7 (12.♖f3? ♖xe3 13.fxe3 e6!) 12...♖xe3 13.fxe3 ♖xc3!

14. ♖xc3 (14. bxc3? ♕e5 15. ♖d5 ♖b8 16. ♖f3?! ♖b2!) 14... ♖xc3+ 15. bxc3 ♕e5 16. ♖d5 ♖b8 17. ♖f3 ♖d3+ (17... f6? 18. ♖xe5 fxe5 19. 0-0, με υπεροχή των λευκών) 18. ♕d2 ♖a6 19. ♖ab1 ♕xe7, έδινε ίσες δυνατότητες. Είναι επίσης γεγονός ότι τα μαύρα, ορμώντας από την επιθυμία τους να σταματήσουν την πρωτοβουλία των λευκών, «ξέχασαν» τη σημασία του ροκέ ή πίστευαν ότι σύντομα θα το πραγματοποιήσουν!

11. ♖xd6 ♖g4? (Δ)

Το αποφασιστικό λάθος! Μοναδικό ήταν το 11. ... ♖d4! 12. ♖c1! (12. ♖xd4? cxd4 13. ♖xd4 0-0, με καλύτερα τα μαύρα) 12... ♖b6 13. ♖xb6 axb6 14. ♖xc4, με μικρή υπεροχή των λευκών.

12. ♖xc4!

Υπεροχή στα μαύρα έδινε το απρόσεκτο 12. ♖xc4? ♖a5 13. ♖ge2 ♖f8 14. ♖g3 ♖xc5 15. ♖xg4 ♕e5.

12... ♖xc3 13. fxe3 ♖a5

Τα λευκά διατηρούν την υπεροχή τους και μετά το 13... ♖xc3+ 14. bxc3 ♖e7 15. ♖d5, με ιδέα ♖e2-g3.

14. ♖ge2 ♕e5

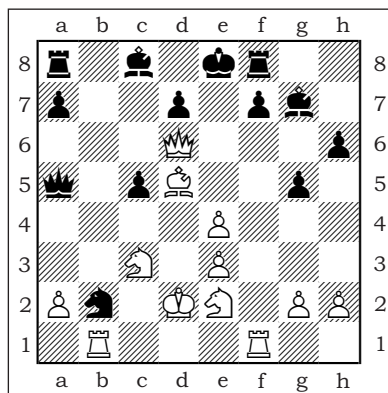
Δε βοηθούσε και το 14... ♖e5 15. ♖d5 0-0 16. 0-0 ±.

15. ♖d5! ♖d3+ 16. ♕d2 ♖xb2?!

Διευκολύνει το έργο των λευκών. Έπρεπε να παιχθεί 16... ♖e5! 17. ♖xf7+ ♕xf7 18. ♖xd3 d6!

19. ♖d5+ ♖e6 20. ♖hf1+ ♕e7 21. ♖b7+ ♖d7, όπου τα λευκά θα έπρεπε να είχαν προβλέψει το εντυπωσιακό 22. b4!! (22. ♖f7+? προσφέρει μόνο ισοπαλία!) 22... cxb4 (δε βοηθάει και το 22. ... ♖xb4 23. ♖f7+! ♕xf7 24. ♖xd7+ ♕g6 25. ♖b1!, με εύκολη νίκη των λευκών ή το 22... ♖d8 23. ♖d5+ ♕e6 24. ♖c7+ 23. ♖d5+ ♕e6 24. ♖d4+! (και όχι 24. ♖f7? b3+! 25. ♕d1 ♕xf7 =) 24... ♖xd4 25. exd4 ♖af8 26. ♖xb4 ±.

17. ♖hf1 ♖f8 18. ♖ab1! (Δ)

Όλα τα λευκά κομμάτια κατέχουν ενεργητικές θέσεις, σε αντίθεση με τα μαύρα που δεν έχουν να παρουσιάσουν ουσιαστικές απειλές.

18... ♖a4

Δεν ανησυχούσε τα λευκά η συνέχεια με 18. ... ♖a3 19. ♕c2 ♖a4 20. ♖b3! ή με 18... ♖b4 19. ♕c2 ♖b8 20. a3!, με κερδισμένη θέση και στις δύο περιπτώσεις.

19. e5!

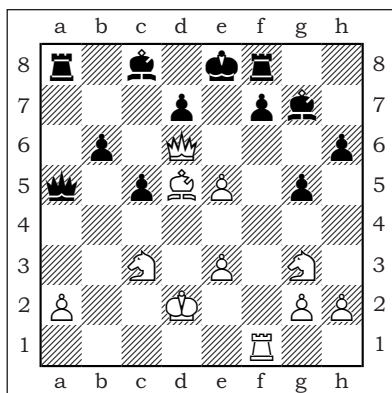
Ο μαύρος ♖a8 έχει πολύ μικρή αξία! Ασάφεια θα έδινε το 19. ♖xa8? ♖xc3+! 20. ♖xc3 ♖xc3+!.

19... ♖b6 20. ♖xb6!

Εξαφανίζοντας το μοναδικό ενεργητικό κομμάτι των μαύρων!

20... axb6 21. ♖g3! (Δ)

(Δείτε το διάγραμμα στην αρχή της επόμενης σελίδας)

Οι «περιπλοκές» ολοκληρώθηκαν, με νικητή τα λευκά. Από την πλευρά της ποσοτικής αποτίμησης της θέσης, τα μαύρα έχουν υλική υπεροχή. Στην ποιοτική όμως αποτίμηση, τα λευκά διαθέτουν καλύτερα τοποθετημένα κομμάτια, τα οποία έχουν προκαθορισμένο στόχο (♔e8). Χαρακτηριστική περίπτωση, στην οποία τα μαύρα δε «θέλησαν να βρουν» το απαραίτητο τέμπο για να ασφαλίσουν το βασιλιά τους, ο οποίος ξαφνικά βρέθηκε περικυκλωμένος από τα λευκά κομμάτια, έχοντας αλλάξει άθελά του και όλα του τα ενεργητικά κομμάτια!

21...f5

Μία τελευταία απέλπιδα προσπάθεια. Άλλες κινήσεις δεν έφερναν επίσης σωτηρία: 21...♖h8 22.♗f5 ♕f8 23.♗f6 ♖h7 24.♗xf7+ ♗xf7 25.♗d6+ ♗xd6 26.♗xf7+ ♕d8 27.exd6 ή 21...♗a3 22.♗f5 c4 23.♗xg7+ ♕d8 24.♗xb6+ ♕e7 25.♗f6#.

22.exf6 ♖xf6 23.♖xf6 ♗b4 24.♗f5 ♗b2+ 25.♕d1 1-0

♔ Grivas, Efstratios

♛ Szkudlarek, Frank

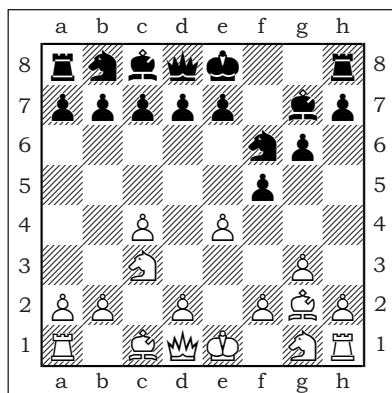
A10 Dortmund 1991

1.c4 f5 2.♗c3 ♗f6 3.g3 g6

Προτιμότερο είναι το 3...d6 ή το 3...e5.

4.♗g2 ♗g7 5.e4!? (Δ)

(Δείτε το διάγραμμα στην αρχή της διπλανής στήλης)

5...fxe4

Τώρα, η συνέχεια 5...e5 6.d4! d6 7.dxe5 dxe5 8.♗xd8+ ♕xd8 9.b3!, εξασφαλίζει στα λευκά ικανοποιητικό πλεονέκτημα.

6.♗xe4 ♗xe4?!

Τα μαύρα έπρεπε να αποδεχτούν λίγο χειρότερη θέση με το 6...0-0 7.d4.

7.♗xe4 e5

Επικίνδυνο είναι τώρα το 7...0-0 8.h4!, ενώ το 7...e6 8.h4! d5 9.cxd5 exd5 10.♗c2, παρουσιάζει ενδιαφέρον, αν και τα λευκά συνεχίζουν να έχουν την πρωτοβουλία.

8.h4 ♗f6 9.d3! ♖f8?!

Τα μαύρα απέρριψαν το 9...0-0 10.♗h3, με ιδέα ♗g5, αλλά με το βασιλιά στο κέντρο δεν είναι δυνατόν να περιμένουν κάτι καλύτερο.

10.♗e3!

Σε ισοπαλία με επανάληψη κινήσεων οδηγούσε το απρόσεκτο 10.♗h3? d5! 11.♗g5 ♗b6! 12.♗e3 ♗b4+! 13.♗d2 ♗b6.

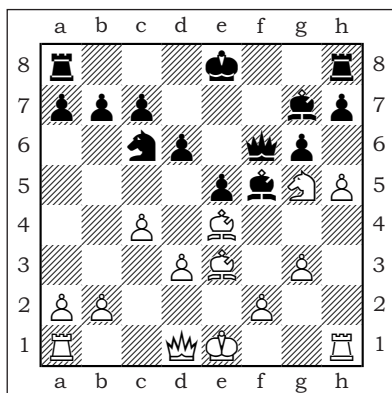
10...♗c6 11.♗f3 d6 12.♗g5! ♖h8 13.h5

Τα λευκά έχουν αποκτήσει σαφέστατη υπεροχή, λόγω της πρωτοβουλίας που έχουν αναπτύξει στην πτέρυγα του βασιλιά και των αδυναμιών στη μαύρη πιονοδομή g6-h7. Η αμυντική θέση των μαύρων είναι δυσχερής.

13...♗f5?! (Δ)

(Δείτε το διάγραμμα στην αρχή της επόμενης σελίδας)

Το εναλλακτικό 13...♔d7, ήταν σαφώς καλύτερο, αν και τα λευκά διατηρούν την υπεροχή με 14.♔d5! (και όχι 14.♕xh7? ♖xh7 15.♔xg6+ ♗xg6).

14.h6! ♔f8 15.♔xc6+!

Όχι αμέσως 15.♗f3?, λόγω του 15...♕d4!.

15...bxc6 16.♗f3!

Η ιδέα της τακτικής συνέχειας των λευκών, που άρχισε με το 14.h6!. Τώρα υπάρχουν οι απειλές 17.♗xc6+ και 17.g4.

16...♔d7

Τα λευκά κερδίζουν μετά το 16...♔e7 17.♗xc6 ♖c8 18.0-0-0, με ιδέα ♕e4 και d4.

17.g4 e4! 18.dxe4 ♗xb2 19.0-0

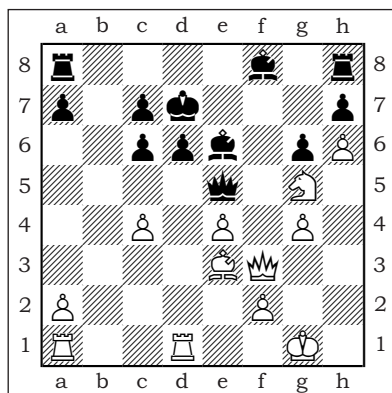
Τα μαύρα γλίτωσαν την απώλεια υλικού, με τίμημα την παραμονή του βασιλιά τους στο κέντρο. Τα λευκά έχουν καλύτερη ανάπτυξη, πιο ενεργητικά κομμάτια και καθορισμένο στόχο: το μαύρο βασιλιά.

19...♔e6 20.♖fd1 ♗e5! (Δ)

(Δείτε το διάγραμμα στην αρχή της διπλανής στήλης)

Έξυπνη άμυνα από τα μαύρα. Αν τώρα τα λευκά αποδειχθούν άπληστα με τη συνέχεια 21.♔d4? ♗xg5 22.♔xh8 ♔xh6, θα έχουν «αλλάξει» ένα εξαιρετικά τοποθετημένο κομμάτι (♕g5) με έναν άχρηστο πύργο (♖h8) και θα έχουν παραδώσει την πρωτοβουλία στα μαύρα. Ένα ακόμα παρά-

δειγμα της ποιοτικής αξίας των κομματιών, που ουσιαστικά διέπει τη σύγχρονη αντίληψη αντιμετώπισης των προβλημάτων αξιολόγησης της θέσης.

21.♔f4! ♗e5 22.e5

Άνοιγμα γραμμών. Ο μαύρος βασιλιάς δε θα πρέπει να αισθάνεται άνετα!

22...♔e7

Δε βοηθάει το 22...d5 23.♖ac1! ♗a5 24.♕xe6 ♔xe6 25.cxd5+ cxd5 26.♖c6+.

23.♕e4 ♗xc4 24.♖ac1 ♗xa2 25.exd6 cxd6 26.♔xd6 ♔d5 27.♔xe7

Τα μαύρα εγκατέλειψαν λόγω της συνέχειας 27...♔xe7 28.♗f6+ ♔d7 29.♗xc6+.

1-0

♔ Grivas, Efstratios

♗ Siebrecht, Sebastian

D15 Budapest 1994

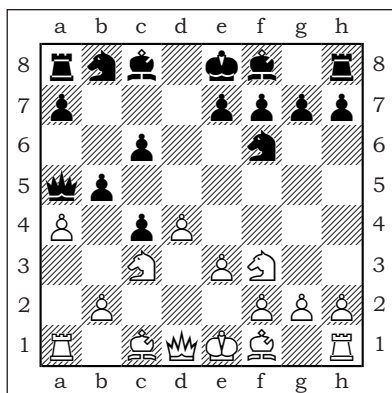
1.d4 d5 2.c4 c6 3.♕f3 ♕f6 4.♕c3 dxc4 5.e3 b5 6.a4 ♗a5?! (Δ)

Μία αμφίβολη κίνηση. Πιο φυσιολογικό είναι το 6...b4, όπου τα λευκά μπορούν να διαλέξουν ανάμεσα στο 7.♕a2 ή στο 7.♕b1.

(Δείτε το διάγραμμα στην αρχή της επόμενης σελίδας)

7.♔d2 b4

Τα λευκά θα ήταν καλύτερα έπειτα από 7...♗b6 8.axb5 cxb5 9.b3!.

8.♖a2 e6 9.♙xc4

Τώρα το μαύρο πόνι b4, αποτελεί στόχο των λευκών. Τα μαύρα θα πρέπει να χάσουν πολύτιμο χρόνο (κινήσεις), για να εξουδετερώσουν κάποιο από τα λευκά κομμάτια που απειλούν το πόνι.

9...♙e4 10.0-0 ♘d7 11.♙c1!

Τα λευκά βελτιώνουν τον ίππο τους, προσπαθώντας συγχρόνως να ελέγξουν τα κρίσιμα τετράγωνα e5, c5 και a5.

11...♙d6 12.♙d3!

Κατώτερο θα ήταν το 12.♙b3?! ♜h5! 13.♙d3 ♙g5! και τα μαύρα στέκονται ικανοποιητικά.

12...♙xd2 13.♙xd2 ♜c7

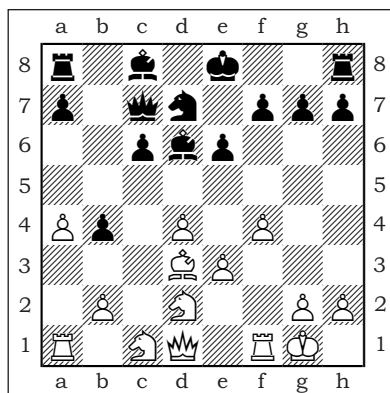
Δείχνει το πόσο άστοχο ήταν το 6...♜a5. Βέβαια, τα μαύρα «κερδίζουν» τέμπο, όμως θα πρέπει να το επιστρέψουν σύντομα, αφού η μαύρη βασίλισσα δεν είναι τοποθετημένη ικανοποιητικά στην ημιανοιχτή στήλη c και θα χρειαστεί να μετακινηθεί ακόμα μία φορά...

14.f4! (Δ)

(Δείτε το διάγραμμα στην αρχή της διπλανής στήλης)

14...c5?!

Τα μαύρα θα έπρεπε να δεχτούν μία λίγο κατώτερη θέση με τη συνέχεια 14...0-0 15.♙cb3 ♙b7 16.♖c1. Στην προσπάθειά τους να ισοφαρίσουν πλήρως, «ξεχθούν» την ασφάλεια του βασιλιά τους. Το άνοιγμα της θέσης δε θα μπορούσε να αποβεί προς όφελός τους!

15.♙cb3 cxd4

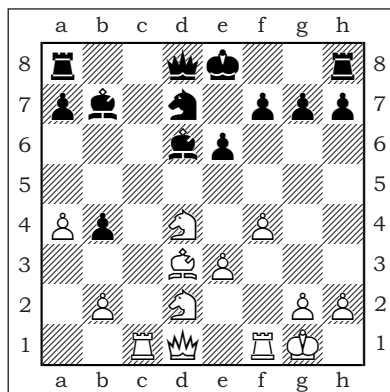
Πρακτικά υποχρεωτικό. Αν 15...0-0? 16.♖c1 και τα λευκά θα αποκτήσουν αποφασιστική υπεροχή.

16.♙xd4 ♙b7

Και μετά το 16...0-0 17.♖c1 ♜b8 (το 17...♜d8 χάνει άμεσα με 18.♙e4) 18.♙e4 ♙b7 19.♜f3! ♙xe4 20.♙xe4 ♙e7 21.♙c6 ♜e8 22.♖c2!, τα λευκά έχουν μεγάλη υπεροχή.

17.♖c1! ♜d8 (Δ)

Άλλες κινήσεις θα συναντούσαν την ίδια μοίρα: 17...♙c5 18.♙e4 a6 19.♙d4b3 ή 17...♜b8 18.♙b5!.

Είναι φανερό ότι τα μαύρα χρειάζονται μόλις μία κίνηση (0-0) για να λύσουν σχεδόν όλα τα προβλήματά τους. Τα μαύρα δεν έχουν στατικές αδυναμίες, με συνέπεια τα λευκά να είναι υποχρεωμένα να δράσουν άμεσα, εάν φυσικά επιθυ-

μούν να «βγάλουν» κάτι από τη θέση τους και να μην πάει χαμένη η προσπάθειά τους.

18.♔e4! ♚xe4

Δεν ήταν καλύτερο το 18...♖b8 19.♜f3! ♔a8 20.♙xa8 ♜xa8 21.♙c6.

19.♙xe4 ♔e7 20.♙c6 ♜b6 21.♙d6+ ♔f8 22.♙xf7!

Ο τελικός μικροσυνδυασμός, απόρροια της στρατηγικής και τακτικής υπεροχής των λευκών.

22...♔xf7 23.♜xd7 ♜he8

Έχανε και το 23...♜xe3+ 24.♔h1 ♜he8 25.♙e5+ ♔f8 26.♜xe6.

24.f5!

Ανοίγοντας επιπλέον διαδρόμους προς το μαύρο βασίλειο.

24...♜xe3+

Φυσικά, στο 24...exf5?, τα λευκά κάνουν ματ με 25.♖xf5+ ♔g6 26.♙e5+ ♔h6 27.♖h5+!

25.♔h1 exf5 26.♜ce1

1-0

♔ Grivas, Efstratios

♜ Lagopatis, Nikolaos

B07 Serres Ch – GRE 1990

1.d4 d6 2.e4 ♙f6 3.f3 e5 4.d5 ♔e7

Η θεωρία προτείνει και το 4...g6. Δεν είναι καλό το αισιόδοξο 4...♙xe4? 5.fxe4 ♜h4+ 6.♔d2 ♜xe4 7.♙c3 ♜g6 8.♜f3!, Grivas, E. – Gaidzi, A. Kavala 1990.

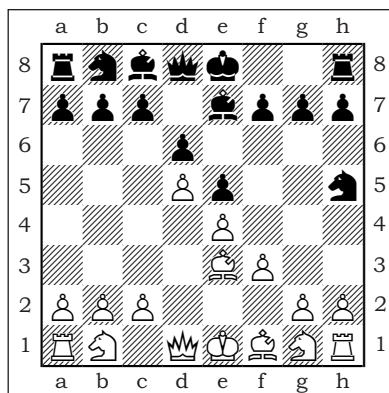
5.♙e3 ♙h5!?! (Δ)

Ενδιαφέρουσα κίνηση. Γνωστό είναι το 5...0-0 6.♜d2 c6 7.c4 b5! 8.♙c3! b4 9.♙d1, με ασάφεια, Kortchnoi, V. – Nikolic, P. Barcelona 1989.

(Δείτε το διάγραμμα στην αρχή της διπλανής στήλης)

6.♙e2!

Δεν προσφέρει το 6.♜d2?! h6! και η αλλαγή των μαυροτετράγωνων αξιωματικών με το μελλοντικό ...g5, θα ανακουφίσει τα μαύρα.

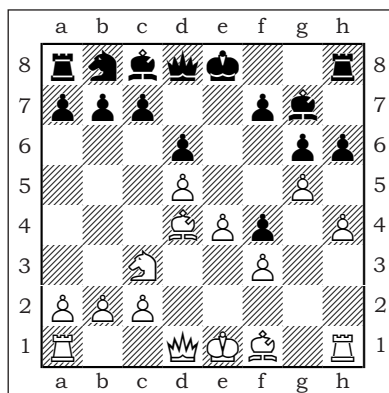
6...♙g5 7.♙f2 g6!

Τα μαύρα επιδιώκουν να πάρουν την πρωτοβουλία με ...0-0 και ...f5. Τα λευκά οφείλουν να αντιδράσουν δυναμικά!

8.h4! ♔h6 9.g4 ♙f4 10.g5 ♙g7 11.♙bc3 h6?

Παρότι τα μαύρα κερδίζουν πιόνι με την τελευταία τους κίνηση, η θέση τους δε θα είναι καλή, αφού θα μείνουν πίσω στην ανάπτυξη. Καλύτερο είναι 11...♙d7 12.♜d2 ♙xe2 13.♙xe2 (13.♜xe2!?) 13...h5!, όπου τα λευκά θα είχαν το φυσιολογικό πλεονέκτημα του ανοίγματος. Επίσης, ενδιαφέρον παρουσιάζει το 11...♙xe2 12.♜xe2 h6 13.gxh6! ♙xh6 14.h5! gxh5 15.♙e3, με πρωτοβουλία των λευκών, σε αντάλλαγμα για το θυσιάσμενο πιόνι.

12.♙xf4! exf4 13.♙d4 (Δ)

13...♙e5

Δεν είναι καλύτερο το 13...f6 14.♖g1! ή το 13...♙f8 14.♙xg7+ ♙xg7 15.♘d4+ f6 16.♖g1!.

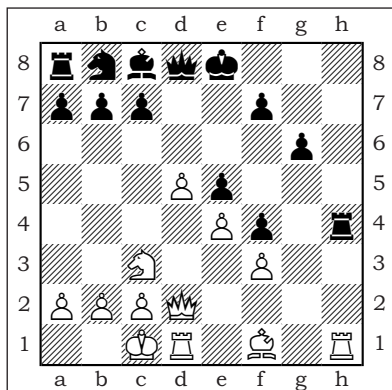
14.♙xe5 dxe5 15.gxh6!

Υποχρεωτικό. Το πόνι χάνεται σχεδόν χωρίς αντάλλαγμα μετά από το 15.♖g1? h×g5 16.h×g5 ♖h5.

15...♖xh6 16.♘d2 ♖xh4?!

Εάν τα μαύρα είχαν υπολογίσει την επόμενη κίνηση των λευκών, θα είχαν σκεφθεί σοβαρά το 16...♙d7 17.0-0-0 ♙f6 18.♙c4 a6 19.d6! ♘xd6 20.♘xd6 cxd6 21.♖xd6 ♙e7 22.♖b6!, με «α-πλώς» καλύτερα τα λευκά.

17.0-0-0!! (Δ)

Ολοκληρώνει την ανάπτυξη των λευκών με τακτικό τρόπο.

17...♙d7

Η αποδοχή του πύργου θα οδηγούσε σε καταστροφή: 17...♖xh1? 18.♙b5+ c6 19. ♖xh1 +-.

18.♙c4 ♙a6 19.♘f2!

Εξαιρετική κίνηση που απειλεί τον ♖h4, ελέγχει το c5 και «χαϊδεύει» το a7! Ο μαύρος βασιλιάς δύσκολα θα βρει ασφαλές καταφύγιο και φυσιολογικά θα υποκύψει στα καλύτερα τοποθετημένα λευκά κομμάτια.

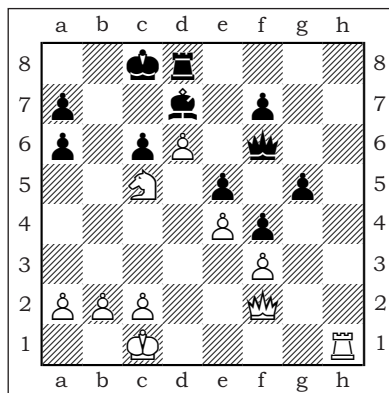
19...♖xh1 20.♖xh1 ♘f6 21.♙xa6 bxa6 22.d6!

Κόβοντας στη μέση τη μαύρη παράταξη. Τώρα το 22...cxd6? 23.♙d5, είναι καταστροφικό.

22...c6 23.♙a4!

Όλα τα κομμάτια των λευκών τοποθετούνται στις καλύτερες δυνατές θέσεις. Τα μαύρα δεν έχουν επιλογές.

23...g5 24.♙c5 0-0-0 (Δ)

Τα μαύρα φαινομενικά ανακουφίστηκαν, αφού τελικά κατάφεραν να κάνουν ροκέ και ίσως αναρωτηθείτε τι θέση έχει αυτή η παρτίδα σ' αυτό το κεφάλαιο. Όμως, εδώ έχουμε μία χαρακτηριστική περίπτωση *φαινομενικής ασφάλειας βασιλιάς*. Σε καμία περίπτωση ο μαύρος βασιλιάς δεν είναι ασφαλής στη νέα του θέση, αφού δε διαθέτει τα απαιτούμενα κριτήρια ασφάλειας (υγιή πιονοδομή, αμυντικά κομμάτια, κλπ). Δεν άλλαξε κάτι *ουσιαστικό* για το μαύρο βασιλιά και έτσι το κυνήγι του συνεχίζεται!

25.♘d2!

Απειλώντας 26.♘b4 ή 26.♘a5, με σχεδόν σίγουρο ματ. Απαράδεκτο θα ήταν το «ελκυστικό» 25.♘e2 ♙b8! 26.♘xa6? (26. ♘c4!) 26...♙c8 27. ♘xc6 ♘xd6, με υπεροχή των μαύρων!

25...♖h8 26.♖d1! ♘d8

Για να αμυνθεί με 27...♘b6.

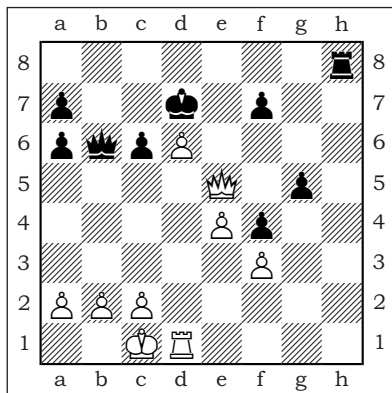
27.♘c3!

Απειλεί το μαύρο πόνι e5, το οποίο δεν μπορεί να υποστηριχθεί!

27...♘b6

Στο 27...f6 ή το 27...♖e8, ακολουθεί 28.♘c4! ♘b6 29.♙xd7 ♙xd7 30.♘(x)f7+.

28.♟xd7 ♞xd7 29.♞xe5 (Δ)

Η υλική ισορροπία αποκαταστάθηκε, αλλά ο μαύρος βασιλιάς δεν μπόρεσε να βρει ασφαλές καταφύγιο. Παρά τις αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν, οι απειλές των λευκών παρέμειναν το ίδιο ισχυρές και ουσιαστικές.

29...♞d8 30.♞f5+ ♞e8 31.e5!?

Τα λευκά κέρδιζαν και με το 31.d7+ ♞f8 32.♞c5+ ♞g7 33.♞xc6, όμως διαθέτουν την πολυτέλεια να αναζητούν κάτι περισσότερο.

31...♞h6 32.♞g1 ♞b6?!

Πίεση χρόνου. Πάντως έχανε και το 32. ...♞g6 33.♞h1!.

33.♞c8+ ♞d8 34.♞xc6+ ♞f8 35.♞xa6 ♞e6 36.♞d3 ♞xe5 37.♞h1 ♞e8 38.♞d4 f6

Κι εδώ τα μαύρα έχασαν από χρόνο, πριν ακολουθήσει το 39.d7, με γρήγορη νίκη. **1-0**

♣ **Grivas, Efstratios**

♣ **Kotronias, Vasilios**

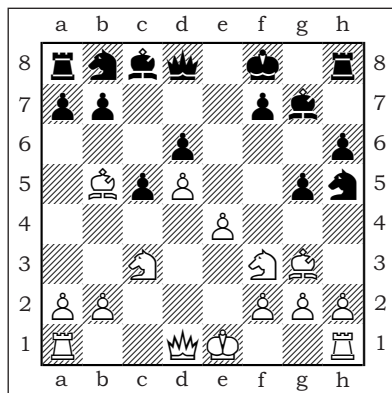
A71 Athens Ch – GRE-jr m (1) 1982

1.d4 ♟f6 2.c4 c5 3.d5 e6 4.♟c3 exd5 5.cxd5 d6 6.♟f3 g6 7.e4 ♟g7 8.♟g5 h6 9.♟h4 g5?!

Υπεραισιόδοξο. Πιο φυσιολογικό θεωρείται το 9...a6 10.♟d2 b5, με πλούσιες δυνατότητες και για τις δύο παρατάξεις.

10.♟g3 ♟h5 11.♟b5+! ♞f8 (Δ)

Υποχρεωτικό. Σε πολύ κακή θέση οδηγεί το φυσιολογικό 11...♟d7? 12.♟xd7+ ♞xd7 13.♟e5! ♞e7! 14.♞xh5 ♟xe5 15.♟xe5 ♞xe5 16.0-0.

12.♟e2?!

Φοβισμένο! Το σωστό είναι 12.e5! ♟g4 (12...g4 13.0-0!! ♟xg3 14.fxg3 dxe5 15.♟h4, με ασυγκράτητη επίθεση, Grivas, E. – Kondou, E. Athens 1983) 13.0-0! dxe5 (13...♟xg3 14.fxg3 ♟xe5 15.♟xe5!! ♟xd1 16.♟xf7! ♞b6 17.♟xh8+ ♞g8 18.♞axd1 ♟xh8 19.♞f8+ ♞g7 20.♞df1 κερδίζοντας) 14.h3 ± Grivas, E. – Peicheva, E. Primorsko 1989.

12...♟xg3 13.hxg3 ♟d7 14.♞c2 ♞e7

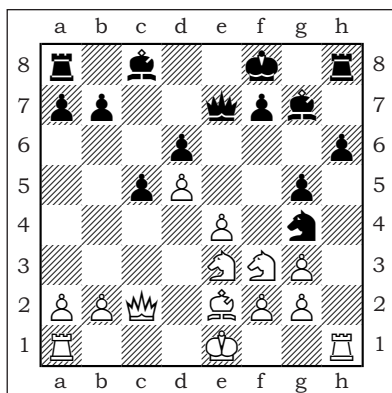
Τα μαύρα έχουν κυριαρχήσει στα μαύρα τετράγωνα και γενικά η θέση τους είναι ασφαλής, χωρίς αδυναμίες. Μοναδικό μειονέκτημά τους παραμένει η μέτρια τοποθέτηση του βασιλιά τους, αλλά τα λευκά δεν έχουν άμεσο τρόπο να το εκμεταλλευτούν. Η θέση προσφέρει ίσες δυνατότητες.

15.♟d1! ♟e5 16.♟e3?!

Μάλλον έπρεπε να προτιμηθεί το 16.♟d2, με σχέδιο f3, g4 και ♟e3, με έλεγχο των τετραγώνων c4 και f5.

16...♟g4! (Δ)

(Δείτε το διάγραμμα στην αρχή της επόμενης σελίδας)

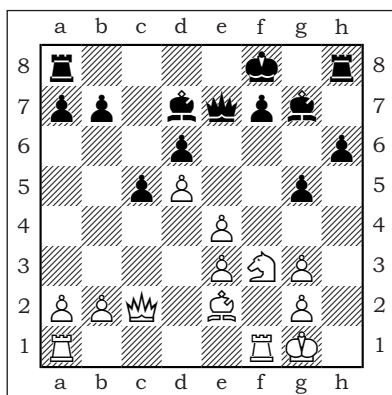
17.0-0?

Κατώτερο ήταν το 17.♖c4? b5! 18.♗a5 ♞c7 19. ♗c6 b4 ♞, ενώ σε ισότητα οδηγούσε το 17.♗xg4 ♞xg4 18.♗g1! ♞xe2 19.♗xe2 ♞f6 20.g4 ♞e5!. Με τη τελευταία κίνησή τους, τα λευκά αποδέχονται σαφέστατες αδυναμίες, με αντάλλαγμα την κατά μέτωπο επίθεση στο μαύρο βασιλιά.

17...♗xe3?

Τα μαύρα δεν είχαν λόγο να επιτρέψουν επιθετικές δυνατότητες στα λευκά, για αυτό έπρεπε να κρατήσουν τη θέση με π.χ. 17...♞f6.

18.fxe3 ♞d7?!

Τα μαύρα έπρεπε να προτιμήσουν το 18...♞g4 19. ♗h4! g×h4 20.♞xg4 h×g3 21.♞e6! ♞f6 (21...♞h4? 22.♞xf7+ ♞e8 23.♞a4+) 22.e5! d×e5 23.♞xf6! ♞xf6 24.♞f1 ♞xf1+ (24...♞h4? 25. ♞xf7+ ♞e8 26.♞g6! ♞h2+ 27.♞f1 ♞h1+

28.♞e2 ♞xg2+ 29.♞f2+) 25.♞xf1 f×e6 26. ♞xc5+ ♞f7 27.♞c7+ ♞f6 28.d6, όπου διατηρούν ελπίδες σωτηρίας, παρά την πρωτοβουλία των λευκών.

Είναι φανερό ότι τα λευκά υπερτερούν ποιοτικά κατά ένα πύργο, διότι ο μαύρος ♞h8 θα αργήσει να εισέλθει στη μάχη. Είναι επίσης φανερό ότι ο μαύρος βασιλιάς δεν είναι πια τόσο ασφαλής και χρειάζεται να χάσει ακόμα μερικές κινήσεις για να προστατευθεί. Τα παραπάνω πλεονεκτήματα των λευκών δεν είναι στατικά, ενώ αντιθέτως τα πλεονεκτήματα των μαύρων (καλύτερη δομή πιονιών και δύο αξιωματικοί) είναι στατικά. Συνεπώς, τα λευκά πρέπει να δράσουν άμεσα, ειδάλλως θα είναι καταδικασμένα σε αργή, αλλά σταθερή και σίγουρη ήττα, χωρίς δυνατότητες αντιπαιχνιδιού.

19.e5!! dxe5

Το εναλλακτικό 19...♞xe5, δε θα βοηθούσε ιδιαίτερα. Μετά από 20.♗xe5, τα μαύρα έχουν τις εξής επιλογές:

- α. 20...♞xe5 21.♞h5! ♞xe3+ (21...f5 22. e4! ♞g7 23.e×f5 και τώρα 23...♞f6 24.♞ae1 ♞hf8 25.♞h2 ♞g8 26.♞e6! ♞xe6 27.f×e6 ♞g7 28. ♞f7+ ♞h8 29.♞e2 ή 23...♞hf8 24.f6+ ♞xf6 25.♞xf6 ♞xf6 26.♞f1 ♞d4+ 27.♞h2) 22.♞h2 ♞e8 23.♞xf7+! ♞xf7 24.♞f1 ♞e7 25.♞g6.
- β. 20...d×e5 21.♞h5 ♞e8 22.♞xf7+! ♞xf7 23. ♞f1 ♞d8 (23...♞e8? 24.♞g6) 24.♞xf7+ ♞xf7 25. ♞xf7 ♞xf7 26.♞f5+, με σαφή υπεροχή των λευκών.

20.♗d2!

Αναδιάρθρωση δυνάμεων και άνοιγμα στηλών! Τα λευκά σχεδιάζουν ♗e4, με επίθεση στα τετράγωνα f6, d6 και c5.

20...♞g8 21.♗e4 f5?! (Δ)

Προσπαθώντας να κερδίσει χώρο, αλλά τελικά αδυνατίζει περισσότερο τη μαύρη παράταξη. Έπρεπε ...b6 22.g4! ♞f8 23.♞f2, με υπεροχή των λευκών.

Σκακιστική Βίβλος

Στρατηγική & Τακτική

Ο απαραίτητος οδηγός για σκακιστές και προπονητές

Ο International Grandmaster, συγγραφέας και προπονητής Στράτος Γρίβας παρουσιάζει τη *Σκακιστική Βίβλο*, ένα έργο που έρχεται να καλύψει ένα σημαντικό κενό στην ελληνική και παγκόσμια σκακιστική βιβλιογραφία. Πρόκειται για μια πρωτότυπη σκακιστική εγκυκλοπαίδεια δύο τόμων, που καλύπτει τις φάσεις της παρτίδας «μετά το άνοιγμα», με θέματα από τη «γενική προπόνηση», τη «θεωρία του μέσου» και τη «θεωρία των φινάλε».

Αντλώντας από την πολύχρονη εμπειρία του και τις αγωνιστικές αλλά και προπονητικές του διακρίσεις, με εύστοχες αναλύσεις τακτικών και στρατηγικών θεμάτων, ο συγγραφέας βοηθά αποτελεσματικά τον αναγνώστη να βελτιώσει την τεχνική του στα κρίσιμα στάδια που απαιτούνται για την αναρρίχηση ενός φιλόδοξου σκακιστή στις ανώτερες σκακιστικές βαθμίδες. Η *Σκακιστική Βίβλος* δεν απευθύνεται σε αρχάριους σκακιστές, αλλά σε αυτούς που ήδη έχουν επιμεδώσει τα βασικά στοιχεία του σκακιού.

Στον πρώτο τόμο παρουσιάζονται τριάντα εννέα θέματα που πραγματεύονται τη γενική προπονητική και το μέσον της παρτίδας.

Ο συγγραφέας

Ο Grandmaster και κορυφαίος προπονητής Στράτος Γρίβας είναι από τις πιο σημαντικές φυσιογνωμίες του παγκόσμιου και ελληνικού σκακιού, εδώ και εικοσιπέντε χρόνια. Πρώτα συγκέντρωσε – αρχικά ως ταλαντούχος νέος και μετά ως νέος, αλλά σκακιστικά ώριμος Grandmaster – όλους τους ατομικούς και ομαδικούς τίτλους πρωταθλητή στην Ελλάδα και καταξιώθηκε κερδίζοντας με το σπαθί του όλες τις διακρίσεις (Grandmaster, FIDE Senior Trainer, International Arbiter, International Organizer) που απονέμει βάσει κριτηρίων η Διεθνής Σκακιστική Ομοσπονδία (FIDE). Στη συνέχεια, χωρίς να αποσυρθεί εντελώς από το αγωνιστικό σκάκι, επικεντρώθηκε στη σκακιστική εκπαίδευση και προπόνηση, ένα σημαντικό μέρος των οποίων είναι και η συγγραφή ειδικών εγχειριδίων και δοκιμών.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ

Διοικητικό 4, Στάθμος Λαρίσης, 10440 ΑΘΗΝΑ, Τηλ. 210-5237635

Επισκεφθείτε μας στο Internet
www.klidarithmos.gr

ISBN 978-960-461-133-1

